

MARIA-TERESA GISPERT I CATALÀ

EVOLUCIÓ DE LES ADOPCIONS A LA MATERNITAT DES DE 1972.

CREC QUE L'ANY 1972 fou un any decisiu i altament positiu en la història de les adopcions a la Maternitat; aquest mateix any entra com a gerent el Dr. Luis Casals Punti, metge que ve de l'Hospital General d'Astúries (Oviedo) amb idees molt clares sobre l'adopció i que està imbuït de la que aleshores era la recent Llei d'Adopcions del 70, que es considerava altament progressista pel que fa als drets del nen en situació d'adopció.

Per primera vegada l'assistent social participa en la selecció de parelles conjuntament amb el director del centre. És una època en la qual hi ha molts nens en situació d'abandó en la Institució, ja que per llurs dificultats legals i físiques, més o menys greus, no se'ls havien trobat famílies.

La Direcció té un objectiu ben clar, és a dir, buscar famílies per a tots els nens que es troben en situació d'abandó en la Institució. Es dona prioritat absoluta al nen.

Per primera vegada es comencen a elaborar uns criteris generals de selecció de parelles, basats principalment a garantir al màxim la «felicitat» del nen en una família.

D'altra banda, també es persegueix un altre objectiu: intentar que aquests criteris siguin aplicats per igual a qualsevol persona que realitza una sol·licitud d'adopció, ja que es tracta d'un servei públic.

El 1974, el canvi de direcció repercuteix en l'evolució del servei de les adopcions en el sentit que aquestes passen a un segon pla a nivell de direcció, però com que la ideologia establerta ha estat molt profunda, no hi ha una regressió, ja que els professionals i els tècnics es responsabilitzen i lluiten per seguir endavant amb la línia establerta.

Dins d'aquest mateix any s'introdueix el «psicòleg»

i s'integra en la selecció de parelles.

El 1978, se signa per primera vegada la creació d'una Junta interdisciplinària de selecció de parelles integrada per: el gerent, l'advocat, el pediatra, el psicòleg i l'assistent social. A partir d'aleshores la Junta sempre prendrà les decisions de selecció de parelles, mitjançant els informes tècnics de l'assistent social i del psicòleg que entrevisten els matrimonis; d'aquesta manera s'assoleix una més gran objectivitat. El 1981 es compta amb la col·laboració del psiquiatre com a consultor en els casos que la Junta ho creu convenient. A principi de 1983 s'inclou a la Junta «l'assessor tècnic dels Serveis Socials de Maternitat» i es suprimeix la col·laboració del psiquiatre. La junta es converteix totalment en una «Comissió Tècnica» presidida pel Cap del Servei.

A finals d'any, amb la separació de l'Àrea de Serveis Socials de la de Sanitat, el Departament d'Adopcions queda inclòs dins l'Àrea de Serveis Socials.

El 1984 es reflecteix en l'organigrama de l'Àrea de Serveis Socials l'equip d'adopcions i acolliment familiar, en el qual col·laboren com a responsables el Cap de Negociat, un psicòleg i una assistenta social.

S'estableixen unes «normes de funcionament» i la composició d'una «Comissió General» composta pels següents membres: el Diputat de l'Àrea, el Coordinador, el Cap de Servei, el Cap de la Subsecció d'Infància, el Cap de Negociat, una assistenta social, un psicòleg i un metge pediatra.

El document que inclou aquestes normes de funcionament se sotmet a la consideració de la Comissió informativa de Serveis Socials de la Diputació i s'aprova el mes de maig.

A la Comissió General esmentada es presenten els estudis realitzats a les parelles a través de l'equip tèc-

nic format per: l'assessor tècnic de l'Àrea, el Cap de Negociat, el psicòleg, l'assistent social i el metge pediatria.

el departament d'adopcions en l'actualitat

Objectius

Es considera que l'adopció és l'alternativa jurídica que permet donar al nen en situació d'abandó una família que l'aculli com a fill propi.

Aquesta alternativa s'ha de promoure cercant una família que accepti el nen tal com és, el qual d'un nen abandonat passa a ser un fill desitjat.

Per tant, l'objectiu principal del Departament és a partir de la selecció de parelles, intentar garantir al màxim el benestar del nen mitjançant l'acoblament a una família.

Un altre objectiu del Departament és que com a servei públic ha de garantir la igualtat d'oportunitats a tots els ciutadans que ho sol·licitin, per la qual cosa cal que els criteris establerts s'apliquin a tots per igual sense excepció de cap tipus.

Per aconseguir aquests objectius és necessari que la selecció de matrimonis estigui destinada a cobrir les necessitats del nen o no les de la parella. (Encara que la necessitat i la il·lusió de ser pares s'aconsegueix simultàniament).

D'altra banda, és imprescindible que la selecció es realitzi amb la màxima objectivitat possible; per això s'ha creat fa poc un equip tècnic interdisciplinari i una àmplia Comissió General, la funció de la qual és estudiar i valorar la selecció de parelles que sol·licitin una adopció, mitjançant els criteris establerts.

La Comissió General esmentada i també les normes de funcionament del Departament consten en un Document assenyalat anteriorment aprovat el mes de maig de 1948.

de selecció de parelles

funcions

Aquesta funció es basa en els criteris que estableix i descriu el Document del mes de maig de 1984, aprovat per la Comissió de la Diputació.

Esquematzant el document esmentat, es pot dir que els criteris de selecció estan basats en els aspectes següents:

- a) *de tipus legal*: els que exigeix la llei per poder realitzar una adopció plena.
- b) *en funció de la demanda*: els que es basen en la desproporció exagerada entre les demandes de sol·licitants i el nombre reduït de nens en situació d'adopció.

NO SOLS S'ES MARE BIOLÒGICA

c) *En funció dels propis objectius de l'adopció:* aquells que garanteixin al màxim la inserció i el benestar del nen en una família, tant els que es refereixen al coneixement i estabilitat de la parella, com a l'estudi profund de les motivacions reals que la porta a l'adopció.

d'orientació educativa respecte a l'adopció

És responsabilitat del Departament informar i orientar el matrimoni que sol·licita una adopció sobre la importància que té en la vida del nen que sigui informat de la seva situació d'adoptat, ja que és una realitat seva i té tot el dret a saber-ho. El nen adoptat té una història pròpia, una realitat d'abandó que se li ha d'ajudar a superar i crec que són els pares adoptius les persones més adequades per informar-lo i compartir amb ell el fet de l'adopció.

S'aconsella d'iniciar aquesta informació als primers anys de la infància, creant pautes que facilitin al nen l'inici de les preguntes sobre la seva adopció ja que una vegada el nen comença a preguntar espontàniament, el més convenient és anar actuant segons l'interès i les preguntes que faci.

funció de seguiment

Actualment, el Departament té la funció obligatòria de seguir l'evolució de l'adopció fins que es legalitzi per mitjà d'entrevistes personals amb la família. Un cop legalitzada l'adopció, actualment es demana als pares que hi hagi una continuïtat d'aquest seguiment i s'hi insisteix per les raons següents:

—Per poder-los donar una orientació educativa, si la necessiten, que els ajudi a fer assimilar al nen el fet de l'adopció.

—Per conèixer, a través d'ells, experiències i relacions del seu fill davant la revelació; aquests coneixements enriqueix el Departament i li facilita posteriors orientacions.

—Per realitzar treballs d'investigació sobre aspectes de les adopcions que n'afavoreixin la comprensió real.

Aquest servei de seguiment i sobretot d'orientació educativa —de com iniciar el nen en la revelació de l'adopció— està obert a tots els matrimonis adoptius, tant si han realitzat l'adopció a través de la Maternitat com si no.

funció d'acolliment i atenció a tota persona que sol·licita dades sobre els seus orígens

Hi ha un percentatge de persones que foren adoptades o acollides per una família en qualitat de «criança externa» que senten la necessitat de conèixer els

EL BENESTAR MATERIAL NO HO FA TOT

seus orígens.

El Departament ha d'atendre aquesta demanda, i pot facilitar totes les dades personals que consten en els nostres arxius i que interessin al sol·licitant, exceptuant la identitat de la mare natural, si aquesta no hagués fet reconeixement legal davant el Jutjat (ja que aleshores la identificació constaria en la Partida Literal de Naixement).

Es guarda el secret professional en els casos que no hi ha reconeixement davant el Jutjat ja que la mare natural que té el fill a la Maternitat té el dret a acollir-s'hi. Aquest secret professional és avui en dia una polèmica, ja que es discuteix perquè es fa prevaler el dret de la mare al seu anonimament sobre el dret del nen a conèixer els seus orígens.

Sobre aquesta polèmica crec que la mare que s'acull al dret d'anonimat se sent lliure per acudir a un servei públic, on serà atesa amb unes garanties òptimes de sanitat que no solament la beneficien a ella sinó que a la vegada garanteixen la futura salut física del nen.

Com a conclusió, considero important exposar la necessitat d'arribar algun dia a la sistematització de seguiments de totes les adopcions ja que, per una banda, a través d'una orientació educativa s'evitaran possibles riscos (no revelació prematura de l'adopció...) i, per l'altra, es podria comprovar a través d'una investigació si realment els criteris de selecció de parelles utilitzats en l'actualitat són els adequats per aconseguir el principal objectiu proposat en l'adopció, és a dir, l'òptim desenvolupament personal del nen en una família. ◀

MARIA-TERESA GISBERT I CATALÀ

Assistent Social. Llicenciada en Pedagogia

CAP DE NEGOCIAT D'ADOPCIONS I ACOLLIMENT FAMILIAR